

ОПШТИНА СВРЉИГ

Програм унапређења социјалне заштите у
општини Сврљиг за период од 2025. до 2027.
године

Сврљиг, децембар 2024.

Садржај

1. Увод.....	3
2. Плански документи и правни оквир у области социјалне заштите.....	4
3. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена.....	6
3.1. Кључни налази <i>ex-post</i> анализе претходног планског документа у области социјалне заштите.....	6
3.2. Општи подаци о општини Сврљиг	8
3.3. Корисници и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Сврљиг	10
3.3.1. Структура корисника социјалне заштите у општини Сврљиг.....	10
3.3.2. Финансирање социјалне заштите у општини Сврљиг	12
3.3.3. Услуге социјалне заштите у општини Сврљиг	15
3.3.4. Материјална подршка	17
3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите у општини Сврљиг.....	18
3.4. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите у општини Сврљиг.....	19
4. Циљеви и мере планског документа за унапређење социјалне заштите и припрема пратећег Акционог плана	21
4.1. Циљеви и мере Програма (приказ у главном тексту Програма).....	22
4.2. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма	26
5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање.....	28
6. Акциони план.....	30
7. Прилози.....	47

Листа скраћеница

Скраћеница	Пун назив
АП	Акциони план
ЗЛС	Закон о локалној самоуправи
ЗПС	Закон о планском систему
ЗСЗ	Закон о социјалној заштити
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
ОСИ	Особе са инвалидитетом
ОЦД	Организације цивилног друштва
СЗ	Социјална заштита
ЦСР	Центар за социјални рад

1. Увод

У општини Сврљиг је препозната потреба за систематичним, планским и међусекторским приступом у управљању и реализацији активности у области социјалне заштите. У претходном периоду оквир активности релевантан за социјалну заштиту био је обухваћен нормативним и правним документима, као и Планом развоја општине Сврљиг 2021-2028, али након доношења ЗПС 2018. године није била формулисана секторска јавна политика којом се на јединствен и целовит начин утврђују правци деловања и циљеви социјалне заштите. Иако је општина Сврљиг опредељена за унапређење квалитета живота њених грађана и грађанки и предузима низ мера подршке усмерених према породицама и лицима у стању социјалне потребе услуге социјалне заштите у заједници и даље су недовољно развијене и није успостављена њихова стабилност и континуитет.

Правни основ за доношење Програма унапређења социјалне заштите општине Сврљиг за период од 2025. до 2027. године налази се у одредби члана 38. став 3. ЗПС ("Службени гласник РС", број 30/2018), којим је прописано да документ јавних политика јединица локалне самоуправе усваја скупштина јединице локалне самоуправе, осим ако је другачије прописано посебним законом, док ЗСЗ ("Службени гласник РС", број 24/2011 и 117/2022) у свом члану 20 предвиђа да Програм унапређења социјалне заштите у јединици локалне самоуправе утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе те да он обухвата мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите.

Програм унапређења социјалне заштите општине Сврљиг ће дати допринос свеобухватнијем и ефикаснијем управљању у области друштвеног развоја и унапређењу мера и услуга социјалне заштите на локалном нивоу. Овај документ даје смернице за оснаживање социо-економске сигурности материјално најугроженијих породица и појединаца, промовисање и успостављање услуга социјалне заштите као и подизање

ефикасности управљања потребним ресурсима у општини. Програм унапређења социјалне заштите општине Сврљиг је и документ који представља основ за алокацију средстава намењених за заштиту најугроженијих грађана и грађанки у општини. Акциони план је саставни део овог Програма путем ког ће се управљати динамиком спровођења мера које доприносе остваривању посебних циљева Програма.

Имајући у виду напред наведено скупштина општине Сврљиг је 12. априла 2024. године донела Одлуку о приступању изради Програма за унапређење социјалне заштите у општини Сврљиг и у том циљу именовала Радну групу за израду Програма састављену од представника свих релевантних локалних институција и организација. У току израде документа процес је био усмерен на јачање транспарентности и консултација са свим заинтересованим странама и циљним групама. На самом почетку процеса јавност је обавештена да је отпочео процес израде Програма, а заинтересовани грађани и грађанке су позвани да се укључе у процес консултација. Уз реализацију корака потребних за дефинисање ове јавне политике истовремено се радило на размени и јачању знања, вештина и искустава појединаца организација и институција. Израду овог документа је подржала Стална конференција градова и општина у оквиру трогодишњег пројекта „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“, који финансира Европска унија у оквиру програма ИПА 2020. У изради Програма унапређења социјалне заштите општине Сврљиг за период од 2025. до 2027. године, Радна група се руководила Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика ("Службени гласник РС", број 8 /019.) и сачињавали су је поред председника општине и представници два одељења, Одељења за друштвене делатности и општу управу и Одељење за буџет, финансије и привреду, као и представници Центра за социјални рад, предшколске установе, основне и средње школе у Сврљигу и представника цивилног сектора.

Изради Програма унапређења социјалне заштите општине Сврљиг претходила је детаљна Анализа стања и дате су препоруке за спровођење пакета подршке за унапређење социјалне заштите. Непосредно након тога спроведено је и мапирање потреба корисника права и услуга социјалне заштите и процена капацитета ресурса пружаоца услуга на територији општине. Радна група је одржала 3 радионице на којима су детаљно разматране све околности везане за израду Програма, формулисани су циљеви, мере и активности и израђена је анализа финансијских капацитета за имплементацију Програма. Након израде нацрта Програма унапређења спроведена је и јавна расправа о којој су детаљи наведени у *Прилогу 5.*

2. Плански документи и правни оквир у области социјалне заштите

Програм унапређења социјалне заштите на нивоу локалне самоуправе садржински је повезан са планским документима и прописима важећим на републичком и локалном нивоу. У члану 3 ЗСЗ дефинисани су следећи циљеви социјалне заштите: 1) достићи, односно

одржавати минималну материјалну сигурност и независност појединца и породице у задовољавању животних потреба; 2) обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити; 3) створити једнаке могућности за самостални живот и подстицати на социјалну укљученост; 4) очувати и унапредити породичне односе, као и унапредити породичну, родну и међугенерациску солидарност; 5) предупредити злостављање, занемаривање или експлоатацију, односно отклонити њихове последице. У оквиру истог члана се наводи да се циљеви социјалне заштите остварују пружањем услуга социјалне заштите и другим активностима које предупредују, умањују или отклањају зависност појединаца и породица од социјалних служби.

За процес планирања и управљања јавном политиком у области социјалне заштите у обзир треба узети одреднице дефинисане у следећим законима:

- Закон о планском систему Републике Србије;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о социјалној заштити;
- Закон о финансијској подршци породици са децом;
- Породични закон;
- Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица;
- Закон о равноправности полова;
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом;
- Закон о спречавању насиља у породици и др

Почетком 2022. године усвојена је *Стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2021-2026. године*. Овом стратегијом се унапређује стратешки оквир у овој области, стварају се услови за трансформацију установа за смештај, јачају се капацитети институција и организација које пружају услуге у заједници за особе са интелектуалним и менталним тешкоћама у комуникацији. Такође, побољшава се координација кључних актера и подиже ниво свести грађана и доносилаца одлука о интеграцији особа са менталним и интелектуалним тешкоћама у заједници.

Општи циљ *Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030.* као још једног документа јавне политике на националном нивоу, је: изједначене могућности за припаднике група које су у ризику од дискриминације да на равноправној основи са другима уживају сва људска права и слободе, као и унапређена ефикасност система превенције и заштите од дискриминације у свим областима и на свим нивоима. Мера која се односи на унапређење социјалне инклузије веома је широка и свеобухватна и подразумева неколико сетова активности усмерених на све области друштвеног живота, укључујући систем образовања, систем социјалне и здравствене заштите, културу, спорт, информисање, безбедност и слично.

Приликом процеса планирања у обзир је узет и релевантан међународни правни оквир. Србија је потписник *Агенде за одрживи развој до 2030. године* која садржи 17 циљева и 169 потциљева и 228 глобалних индикатора одрживог развоја. Ови циљеви и потциљеви

су интегрисани, међусобно нераздвојиви и равномерно обухватају три димензије одрживог развоја: економску, друштвену и еколошку. Принцип да „нико не буде изостављен“ је темељ Агенде 2030 и значи да ниједан циљ не треба да се остварује уколико се не остварује за све грађане и грађанке.

Посебне изазове у процесу планирања Програма унапређења социјалне заштите општине Сврљиг представља недостатак важећег националног стратешког документа у области социјалне заштите који у тренутку израде овог документа постоји и даље само у форми нацрта.

Током 2021. године у општини је уз стручну подршку Регионалне развојне агенције Југ израђен и усвојен општи плански документ у виду *Плана развоја општине Сврљиг за период 2021-2028*. План развоја је главни израз стратешких опредељења општине који има сврху да послужи за израду свих осталих планова и програма у појединим секторима и областима у периоду свог важења па је у том смислу био од велике важности приликом формулисања циљева, мера и активности овог Програма.

Поред Плана развоја општина је 2022. године усвојила и *Стратегију унапређивања предшколског васпитања и образовања за период 2020-2025* и у њој су планиране активности на подршци породицама, едукацији и оснаживању родитеља деце узраста од 6 месеци до 6,5 година. Ова стратегија се кроз своје мере и активности углавном бави системом образовања предшколске деце и његовим унапређивањем док само у једном периферном делу дотиче локални систем социјалне заштите.

Општина Сврљиг има усвојене следеће нормативне акте на локалном нивоу у области социјалне заштите:

- Одлука о социјалној заштити општине Сврљиг
- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге лични пратилац детета
- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге помоћ у кући
- Одлука о методологији формирања цене услуга социјалне заштите за општину Сврљиг
- Одлука о учешћу корисника у цени услуге

3. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена

3.1. Кључни налази *ex-post* анализе претходног планског документа у области социјалне заштите

У погледу стратешких докумената који се односе на област социјалне заштите општина Сврљиг нема посебан документ који би регулисао ту област. У периоду пре усвајања новог Закона о социјалној заштити 2011. године општина је усвојила Стратегију развоја социјалне

заштите за период од 2009-2013 након чијег истека није било иницијатива да се изради и усвоји нови секторски плански документ.

План развоја општине Сврљиг за период 2021-2028 као главни документ јавне политике у општини је након усвајања ЗПС 2018. године уз примену партиципативног приступа припремљен од стране радних тела уз пуно учешће јавног, приватног и невладиног сектора.

Ради остварења визије општине Сврљиг до 2028. године у Плану су усвојена 3 развојна правца:

1. Унапређење јавне управе и друштвених делатности;
2. Развој инфраструктуре и заштита животне средине, и
3. Развој привреде.

Сваки од ових развојних правца има свој стратешки циљ као и више приоритетних циљева који су даље разрађени предвиђањем бројних мера које су планиране да се спроведу у периоду важења Плана.

У оквиру првог развојног правца предвиђено је 8 приоритетних циљева од којих четврти: *Унапређење и модернизација здравствене и социјалне заштите* третира како питања социјалне заштите у ширем смислу тако и део који се односи на услуге социјалне заштите. Мере које су планиране да се спроведу у овом приоритетном циљу у периоду 2021–2028. године усмерене су на модернизацију система социјалне заштите кроз набавку и модернизацију постојеће опреме, реконструкцију постојећих социјалних установа и обуку запослених, унапређење постојећих и успостављање нових услуга социјалне заштите:

- Мера 1.4.7. - Израда Програма унапређења социјалне заштите на територији општине Сврљиг предвиђа израду стратешког документа, док следеће мере предвиђају успостављање различитих услуга социјалне заштите:
- Мера 1.4.4. - Увођење услуге Лични пратилац детета за сву децу са сметњама у развоју
- Мера 1.4.5. - Увођење услуге Персонална асистенција за сва одрасла лица са инвалидитетом
- Мера 1.4.10. - Успостављање услуге Помоћ у кући
- Мера 1.4.11. - Успостављање Дневног центра за боравак старих лица
- Мера 1.4.12. - Успостављање услуге Предах центар за стара лица

Из свих наведених мера јасна је стратешка намера општине да постојеће услуге унапреди и уведе нове које у тренутку израде Плана развоја нису пружане у општини. Међутим, од свих услуга предвиђених у Плану развоја само је услуга Помоћ у кући успостављена у другој половини 2021. године док се покретање услуге Лични пратилац детета очекује у периоду израде нацрта овог Програма.

Механизам за праћење спровођења и реализације усвојеног Плана развоја општине је постављен прилично амбициозно уз формирање посебног тела које би се тиме бавило (Комисија за праћење спровођења Плана развоја општине) уз фреквентно извештавање (шестомесечно и годишње) те уз могућност ревизија Плана уколико се укаже потреба током његове имплементације. Међутим, до сада на овај начин предвиђени институционални

оквир за праћење, вредновање и адаптацију спровођења Плана развоја општине Сврљиг још није заживео. Такође, иако самим планом предвиђени, посебни Акциони планови који би на годишњем нивоу операционизовали имплементацију мера и активности, нису усвајани до сада. Током консултативног процеса израде овог Програма истакнуто је да ће се током наредне године покренути иницијатива ревизије општинског Плана развоја, посебно у делу који се односи на услуге социјалне заштите и да ће се том приликом преиспитати могућности да их општина успостави самостално обзиром на ниво улагања који је потребан да би се односне услуге покренуле.

3.2. Општи подаци о општини Сврљиг

Сврљишки крај представља микрорегију у источној Србији и саставни је део њене јужне субрегије Балканске Србије. Општина Сврљиг се налази у југоисточној Србији у котлини између планинских венаца Сврљишких планина које пресеца долина Сврљишког Тимока на површини од 497 км² и према најновијој административно-територијалној подели припада Нишавском округу. Укупан број насељених места на територији општине је 39: Белоиње, Бурдимо, Бучум, Варош, Влахово, Галибабинац, Гојмановац, Грбавче, Гулијан, Гушевац, Давидовац, Драјинац, Ђуринац, Жељево, Извор, Копажкошара, Лабуково, Лалинац, Лозан, Луково, Манојлица, Мерџелат, Мечји До, Нишевац, Околиште, Округлица, Палилула, Периш, Пирковац, Плужина, Попшица, Преконога, Радмировац, Рибаре, Сврљиг, Сливје, Тијовац, Црнољевица и Шљивовик. Број месних заједница је 32 док просечна густина насељености износи 22 становника на један квадратни километар.

Положај општине Сврљиг у Нишавском округу

Општина Сврљиг саобраћајно је повезана државним путем првог реда из правца Ниша према Књажевцу, који спаја Сврљиг са аутопутем Ниш-Софија (коридор 10). Повезана је и државним путем другог реда са Алексинцем који се даље наставља према Белој Паланци, затим државним путем другог реда у правцу Књажевца преко Белог Потока, и железничком пругом Ниш-Сврљиг-Прахово пристаниште на Дунаву, која чини везу источне Србије са Неготинском крајином и Румунијом, односно пловним путем на Дунаву.

Од главног административног, политичког и културног центра Републике Србије, Београда, удаљена је око 264 км, док је од највећег града у југоисточној Србији, културно-административног политичког центра, као и седишта Нишавског управног округа – Града Ниша, удаљена око 25 км. Због близине коридора 10, директно је повезана са европским градским центрима (Софија, Београд, Нови Сад, Скопље).

Према последњем одржаном попису становништва из 2022. године Општина Сврљиг има 10.781 становника, од тога је 6.762 односно 62,72% урбаног становништва, док је 4.019 односно 37,28% сеоског становништва. Број становника општине према попису из 2011. године био је 14.249, док је према попису из 2002. године било 17.253 становника.

Од укупног броја становника 5.417 је мушкараца и 5.364 је жена док је према старосним групама ситуација следећа: узрастни контингент од 0 до 17 година обухвата 12% становништва, од 18 до 64 година обухвата 52% становништва и контингент од 65 и више година обухвата 36% становништва.

Просечна старост становништва на територији општине је 50,96 година што је више од републичког просека који износи 43,85 година.

Број становника према старости и полу (попис 2022. - извор Републички завод за статистику):

Упоређујући податке из претходних пописа може се рећи да је у Сврљигу број становника у константном паду последњих 40 година, Оваква тенденција није тешко објашњива: млађе становништво напустило је села, па и сам Сврљиг. У последње време због затварања предузећа средња генерација почиње да се враћа у села порекла. Они млади који су остали, услед економских тешкоћа које су задесиле општину у скорој прошлости (незапосленост, односно ниска или никаква примања, немогућност економске и стамбене независности младих), нису се одлучивали за чување више од једног до два детета, а ретке су породице са троје или четворо деце.

Наведене цифре јасно указују на то да је проблем старих веома изражен у овој општини. Многи старачки парови или самци живе у селима у неадекватним условима и неадекватно збринуте (у нехигијенским условима, без редовних obroка и сл.) пошто њихова деца, која су се преселила у град, нису у могућности да их збрину (или због неадекватног стамбеног простора, јер и они живе у проширеним породицама, или лоших материјалних услова, јер редовно не примају зараде), а они сами не желе да буду смештени у дом за остарела лица.

У 2023. години на подручју општине рођено је 59 деце, што је прираштај од 0,04% у односу на 2022. годину, док у истој години број склопљених бракова износи 31 што је за 1/3 мање него 2022. године када је склопљено 46 бракова.

У општини Сврљиг током 2023. године укупан број запослених износио је 3.039 особа и у односу на 2022. годину већи је за 40 особа док је у односу на 2021. годину већи за 175 особа. Овај тренд увећања запослености прати тренд на републичком, регионалном и окружном нивоу.

Укупан број пензионера на крају 2023. године у општини Сврљиг износио је укупно 3.941, и то и свих категорија (старосни, инвалидски и породични).

Према степену развијености општина Сврљиг спада у IV групу развијености (испод 60% републичког просека) јединица локалне самоуправе, па је износ субвенција доступан за инвеститоре који желе да покрену своју делатност на подручју сврљишке општине највећи. Економски развој општине Сврљиг првенствено је базиран на развоју пољопривреде, а најзначајније привредне гране које представљају и стратешку основу развоја општине су текстилна индустрија и индустрија намештаја.

3.3. Корисници и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Сврљиг

3.3.1. Структура корисника социјалне заштите у општини Сврљиг

У општини Сврљиг Центар за социјални рад је доминантна установа из система социјалне заштите која има улогу да пружа помоћ и подршку (правну, социјалну, материјалну, психолошко-саветодавну, медијацијску и педагошко-саветодавну) породицама и појединцима у превазилажењу и решавању различитих проблема. Центар за социјални рад

сваке године израђује свој редовни годишњи извештај и подаци у наставку показују стање и трендове за последње три године (2021, 2022. и 2023. годину).

Посматрајући податке за 2021. годину као прву годину од које се анализирају подаци укупан број корисника на евиденцији Центра за социјални рад те године је био 2275 корисника. У укупном броју корисника доминантно је учешће корисника из категорије одраслих (1115) и старијих (623) док је деце (429) и младих (108) било знатно мање. Разврставање по полној структури указује да је нешто већи број корисника жена (1081) него мушкараца (1194) док је према пријављеном пребивалишту већина корисника из урбаног подручја, њих 1321, док 954 њих живи у руралним подручјима.

Током 2022. године број корисника на евиденцији Центра за социјални рад је био 1987 корисника. Од свих корисника доминантно је учешће оних из категорије одраслих (1048) и старих (447) док је деце (399) и младих (93) било мање. Разврставање по полној структури указује да је нешто већи број корисника жена (1000) него мушкараца (987) док је према пријављеном пребивалишту већина корисника из урбаног подручја, њих 1266, док 721 корисника живи у руралним подручјима.

Укупан број корисника на евиденцији током 2023. године је био 1727 корисника. У укупном броју корисника доминантно је учешће корисника из категорије одраслих (973) и старих (426) док је деце (223) и младих (105) било мање. Разврставање по полној структури показује да је број корисника жена (863) готово изједначен са бројем мушкараца (864) док је према пријављеном пребивалишту већина корисника из урбаног подручја, њих 1.060, док 667 њих живи у руралним подручјима.

Посматрајући податке за последње 3 године може се закључити да је изражен тренд смањења укупног броја корисника за готово 25% током тог периода. Од тога, највећи број корисника је за сваку годину у категорији одраслих лица, број деце корисника је преполовљен док је број корисника из категорије младих релативно стабилан.

Разлози за чињеницу да је категорија одраслих лица на третману Центра најбројнија лежи у чињеници да је највећи број лица ушао у систем социјалне заштите по основу незапослености и материјалне необезбеђености док су остала лица ушла у систем по основу потреба из домена породично правне заштите али су истовремено и корисници материјалних давања.

Када су у питању деца (0-17) као корисници кроз све три посматране године уочљиво је да су претежно у питању деца из породица које су корисници НСП или других видова материјалних давања па их је 2021. године било 175, током 2022. је било 171 и у 2023. је било 129 корисника. Деца ОСИ су следећа категорија корисника по бројности током све три године (2021: 19; 2022: 16 и 2023: 19 корисника) док су деца са проблемима у понашању и у сукобу са законом (2021: 7; 2022: 6 и 2023: 17 корисника) следећа категорија по бројности. Као четврта по реду је категорија деце чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права. Ови подаци јасно указују да је убедљиво највећи број деце корисника током читавог посматраног периода из оних породица које су материјално угрожене и које због тога примају различите облике материјалне помоћи. Приметан је

тренд раста броја корисника деце са проблемима у понашању и сукобу са законом где је број корисника у 2023. години скоро 3 пута већи него у 2021. или 2022. години.

Подаци који се односе на категорију пунолетних корисника Центра за социјални рад (млади, одрасли и стари), осим генералног тренда смањења корисника на евиденцији корисника неке од мера социјалне заштите, су по структури такви да је, као и када су деца у питању, доминантан број материјално угрожених корисника током све три године (2021: 1280; 2022: 827 и 2023: 704 корисника). Особе са инвалидитетом су друга категорија пунолетних корисника по бројности па их је 2021. године било 90, током 2022. је било 102 и у 2023. је било 90 корисника. Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања су трећа по бројности категорија корисника, 2021. године их је било 48, током 2022. је било 49 и у 2023. је било 33 корисника.

У извештају ЦСР као најосетљивија група корисника су препознати стари, поготово у старачким и самачким сеоским домаћинствима што је директна последица изразито неповољне старосне структуре становништва где је просечна старост становништва на територији општине 50,96 година што је више од републичког просека који износи 43,85 година. Значајни проблеми са којима се сусреће старија популација су мала месечна примања или недостатак било каквих примања, повећани трошкови живота, високи морбидитети кардиоваскуларних и малигних обољења и с њима повезани морталитети, као и висока учесталост сензорних и физичких инвалидитета, те неуролошких и менталних поремећаја. Посебно угрожена категорија становништва јесу старија лица која не примају пензију, немају друге изворе прихода и која немају сроднике који би се бринули о њима.

Детаљни табеларни прегледи корисника дати су у *Прилогу 1* у складу са евиденцијама ЦСР (укупан број корисника разврстан према старости и полу; број деце према корисничким групама/поступцима и узрасту; број пунолетних корисника према корисничким групама и старости; корисници права на мере материјалне подршке и услуга СЗ, са одговарајућим разврставањима).

3.3.2. Финансирање социјалне заштите у општини Сврљиг

Како би се сагледали сви битни аспекти када је у питању финансирање социјалне заштите у општини Сврљиг анализирани су подаци из Одлука о буџету и Одлука о завршном рачуну за 2021, 2022. и 2023. годину а такође и Годишњи извештаји о учинку програма, програмских активности и пројеката, Уговори о наменским трансферима у социјалној заштити и Извештаји о утрошку наменских средстава за наведене године.

Анализом наведених докумената преглед укупних средстава утрошених за пружање услуга социјалне заштите, односно издвајање за Програм 11 – Социјална и дечија заштита, могу се видети у наредној табели:

у 000 динара

Р. бр.	Опис	2021	2022	2023
1	Укупно извршење буџета ЈЛС	491.113	525.975	542.320
2	Укупан износ средстава утрошених за Програм 11	67.090	61.122	65.822
3	Релативно учешће утрошених средстава за Програм 11 у односу на укупно извршење буџета	13,70%	11,60%	12,10%
4	Укупан износ средстава утрошених за услуге СЗ*	1.821	2.800	4.964
5	Релативно учешће укупног износа средстава утрошених за услуге СЗ у односу на укупно извршење буџета	0,40%	0,50%	0,90%

*Под редним бројем 4. обухваћене су само услуге социјалне заштите у Програму 11 (услуга „Помоћ у кући“)

Учешће расхода који су обухваћени Програмом 11, у структури укупно извршених расхода у претходне 3 године, од 2021. до 2023. године је прилично стабилно и у просеку износи 12,6%. Може се закључити да су издвајања за социјалну и дечију заштиту изнад просека који имају ЈЛС у Србији. Утрошена средства за услугу „Помоћ у кући“ бележе тренд раста, 77% је више утрошено у 2023. у односу на 2022. годину. Просечно учешће средстава утрошених за услугу „Помоћ у кући“ у укупном буџету је 0,6%, односно 4,9% у оквиру Програма 11.

Када је у питању структура Програма 11 по програмским активностима анализирајући податке за период 2021-2023. долази се до следећих закључака:

Програмска активност 0902-0001 „Једнократне помоћи и други облици помоћи“ – у оквиру ове ПА, врши се финансирање осигурања имовине домаћинстава за случај пожара и других опасности, у складу са Одлуком о осигурању имовине домаћинстава на територији општине Сврљиг. Такође у оквиру ове програмске активности реализује се набавка грађевинског материјала и огревног дрвета за избегла и расељена лица, као и исплата једнократних помоћи у оквиру поверених послова од стране Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије.

Програмска активност 0902-0005 „Обављање делатности установа социјалне заштите“ – у програмском делу буџета, у оквиру ове програмске активности планирају се трансферна средства за финансирање свих трошкова који се односе на редовно пословање Центра за социјални рад општине Сврљиг, као и плате 2 радника на неодређено време и једног на одређено време. Такође, овде се планирају средства која се у виду трансфера пребацују Центру за социјални рад који врши исплату једнократне новчане помоћи лицима која се нађу у стању социјалне потребе ради задовољења основних животних потреба, прихвата по престанку смештаја и у другим ситуацијама према процени стручних радника Центра.

Програмска активност 0902-0016 „Дневне услуге у заједници“ – у складу са Уговором о наменским трансферима у социјалној заштити закљученим између Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Општине Сврљиг, у оквиру ове ПА се последње 3 године финансира услуга социјалне заштите „Помоћ у кући“.

Програмска активност 0902-0018 „Подршка реализацији програма Црвеног крста“ – у оквиру ове ПА обезбеђена су средства за активности које спроводи Црвени крст, у складу са Законом о Црвеном крсту: активности Црвеног крста на припреми хране народне кухиње, финансирање зарада лица који су непосредни извршиоци на припреми хране као, део зараде магационера и део зараде секретара Црвеног крста, реализација доставе пакета социјално угроженим породицама. Поред народне кухиње, финансиран је и део материјалних трошкова ове установе.

Програмска активност 0902-0019 „Подршка деци и породици са децом“ – Ова програмска активност подразумева спровођење мера популационе политике као и социјалне заштите финансирањем накнада из буџета за децу и породицу у складу са одлукама СО Сврљиг. У оквиру ове ПА финансиране су ученичке стипендије ученицима прве године средње школе, једнократне новчане помоћи за ђаке прваке, куповина новогодишњих пакетића за децу до четвртог разреда основне школе, бесплатна ђачка кухиња за ученике основне школе, студентске стипендије за студенте завршних година и субвенционисани превоз трудница, ученика средње школе и студената завршних година студија.

Програмска активност 0902-0020 „Подршка рађању и родитељству“ - у оквиру ове програмске активности планирају се средства за исплату накнада у складу са скупштинским одлукама у циљу подстицаја наталитета и оснаживање породица (једнократну новчану помоћ у износу од 35.000 и 50.000 динара брачним паровима на територији општине након склапања брака; финансијска подршка незапосленим брачним паровима за отпочињање неке делатности; једногодишња новчана помоћ за новорођенчад; једнократна новчана помоћ за новорођенчад.

Програмска активност 0902-0021 „Подршка особама са инвалидитетом“ – у оквиру ове ПА планиране су активности на спровођењу пројеката невладиних организација из области социјалне заштите. Средства се распоређују невладиним организацијама из области социјалне заштите у складу са Јавним конкурсом за доделу средстава невладиним организацијама из буџета локалне самоуправе.

Општина Сврљиг спада у 4. групу развијености у складу са Уредбом о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе, и у складу са Уредбом о наменским трансферима у социјалној заштити корисник је права на наменске трансфере у социјалној заштити. Средства из наменског трансфера су коришћена за финансирање услуге Помоћ у кући. У наставку се налази табела која приказује удео наменских трансфера за последње 3 године у укупним трошковима услуге Помоћ у кући. Сваке године у редовном року за извештавање општина је слала Извештај о реализацији наменских трансфера и до сада није имала проблематичних ситуација, средства су сваке године потрошена у целости на планирани начин.

Година	Укупни трошкови услуге Помоћ у кући (Пук)	Наменски трансфери	Удео наменских трансфера у укупним трошковима услуге Пук (%)
2021.	1.820.500,00	1.820.500,00	100,00
2022.	2.799.825,00	1.811.981,00	64,72
2023.	4.964.475,00	2.122.785,00	42,76

Из табеле се може видети тренд повећања наменских трансфера за услуге социјалне заштите у 2023. у односу на 2022. годину, као и тренд опадања учешћа наменских трансфера у финансирању услуге помоћи у кући – од 100% у 2021. години на 42,76% у 2023. години, што указује да општина Сврљиг користи наменске трансфере у складу са сврхом због које су и уведени – да подрже успостављање нових, односно унапређење постојећих услуга и постепено преузму финансирање услуга из других извора, а пре свега локалних буџета. Утрошак наменских средстава у посматраном периоду је био потпун што указује да Општина располаже капацитетима за апсорпцију обезбеђених средстава, без обзира на извор (наменски трансфери и буџет општине).

Детаљни финансијски табеларни прегледи дати су у *Прилогу 2* у складу са, на почетку овог одељка, набројаним изворима (тренд номиналног и процентуалног издвајања за социјалну и дечју заштиту у буџету општине Сврљиг; укупна вредност средстава за услуге СЗ; Средства за услуге СЗ по услугама и изворима финансирања).

3.3.3. Услуге социјалне заштите у општини Сврљиг:

Општина Сврљиг је у претходним годинама уређивала врсте, услове и начин обезбеђивања права на материјалну подршку и услуге социјалне заштите путем Одлуке о социјалној заштити и она је услед мењања законодавног оквира и различитих друштвених околности била предмет честих измена и допуна. Последња верзија која је у потпуности усклађена са реалним стањем у општини у погледу могућности општине да финансира услуге као и националним и локалним законским оквиром усвојена је током 2024. године. По тој Одлуци у општини Сврљиг обезбеђују се следеће услуге социјалне заштите:

- I. дневне услуге у заједници:
 - помоћ у кући
 - лични пратилац детета са сметњама у развоју

Поред Одлуке о социјалној заштити општина Сврљиг има усвојене и следеће нормативне документе:

- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге лични пратилац детета
- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге помоћ у кући
- Одлука о методологији формирања цене услуга социјалне заштите за општину Сврљиг
- Одлука о учешћу корисника у цени услуге

Општина Сврљиг последње 3 године финансира услугу Помоћ у кући, услуга се наручује путем јавне набавке обзиром да Сврљиг као мала општина није установила посебну установу за пружање услуга те да локални ЦСР нема формирану посебну организациону јединицу која би била задужена за пружање услуга. Набавке се спроводе на основу члана 27. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама, поштујући општински *Правилник о ближем уређењу спровођења поступака набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује*

који је усвојен 2020. године. На почетку 2024. године у општини је спроведена набавка за услугу Помоћ у кући, као пружалац је изабрано удружење „Заједно до светлости“ које има седиште у Сврљигу, а које је и претходних година било бирано на јавним набавкама као најповољнији понуђач.

До краја 2024. године очекује се и покретање услуге Лични пратилац детета за коју је општина Сврљиг добила средства у оквиру пакета подршке који обезбеђује Стална конференција градова и општина у оквиру трогодишњег пројекта „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“.

Током 2024. године у општини Сврљиг је спроведено мапирање потреба корисника права и услуга социјалне заштите и процене капацитета ресурса пружаоца услуга и на основу закључака из Извештаја о мапирању могуће је установити главне проблеме са којима се становништво општине Сврљиг сусреће и које су њихове потребе. Идентификујући најзначајније факторе који утичу на смањени квалитет живота испитаници кроз све корисничке групе истакли су економске факторе као факторе са доминантним утицајем што указује да је потребно предузимање мера које би унапредиле запошљивост кроз креирање више квалитетних радних места. Поред економских фактора као што су незапосленост и сиромаштво испитаници су истакли и стара лица у самачким домаћинствима на селу али и децу и младе из сиромашних породица односно децу и младе са хроничним болестима као најрањивије групе становништва којима је потребна додатна подршка. Већина испитаника је сматрала и да је потребно унапређивати систем социјалне заштите кроз увођење нових и развој постојећих услуга за све категорије становника те истакли потребу за бољом доступношћу здравствене заштите али и побољшањем јавног превоза у руралним деловима општине а оно што по њима локална самоуправа треба да уради је да повећа целокупна издвајања за социјалну заштиту.

У општини Сврљиг најрањивије групације становништва су деца и млади са хроничним болестима као и деца из сиромашних породица, стара лица у самачким домаћинствима, посебно на селу, старији од 65 година, сиромашни и незапослени, тешко болесни и особе са дуготрајном негом, као и њихове породице. За корисничку групу деце и младих са хроничним болестима и инвалидитетом није успостављена ниједна услуга до сада иако је потреба за њима регистрована кроз институције доношењем мишљења Интерресорне комисије за неколико потенцијалних корисника услуге Лични пратилац детета. Старе особе које живе у руралним подручјима су до сада биле обухваћене услугом Помоћ у кући само спорадично и у недовољном броју иако је њихова потреба за услугом, због отежаног приступа свим системима подршке, можда и већа него за старе које живе у урбаном подручју општине. Како су као најрањивија групација становништва препозната деца и млади са хроничним болестима и инвалидитетом потребно је успоставити услугу лични пратилац детета а у даљој перспективи радити на стварању предуслова да се успостави услуга дневни боравак за децу са инвалидитетом. У циљу побољшања квалитета живота старије популације потребно је проширити обухват постојеће услуге Помоћ у кући и на рурална подручја и радити на интегрисању услуга социјалне заштите са здравственим сектором. Последњих година локални стејкхолдери из сектора социјалне заштите и школства заједно са локалном самоуправом као и цивилним сектором су постигли завидне

результате, обзиром на сва ограничења са којима се сусрећу, у унапређењу квалитета живота становништва. Простора за унапређење има поготово када је у питању већа активација здравственог сектора како би се превазишао отежани приступ њиховим услугама од стране корисника у руралним подручјима. Потребно је размотрити и могућности увођења услуге Дневни боравак која би била намењена деци и младима са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама, Имајући у виду да је ова услуга скупа обзиром на стандарде које је потребно испунити (простор, стручни радници, исхрана) најцелисходније је покушати да се уз сарадњу више оближњих ЈЛС ради на стварању предуслова да се ова услуга заједнички покрене у будућности.

Табеларни преглед главних информација о услугама социјалне заштите дат је у *Прилогу 3*.

3.3.4. Материјална подршка

Према новоусвојеној Одлуци о социјалној заштити општине Сврљиг из 2024. године појединци и породице су корисници следећих права на мере материјалне подршке:

1. једнократна помоћ и помоћи у натури, укључујући и добровољно радно ангажовање,
2. право на уџбенике, школски прибор, ђачку кухињу и превоз ученика,
3. накнада трошкова здравствене заштите,
4. опрема корисника за домски смештај или породични смештај,
5. накнада трошкова сахране.

Поред врста материјалне подршке Одлука о социјалној заштити предвиђа и критеријуме као и поступак за остваривање права на мере материјалне подршке. Поступак за остваривање права на мере материјалне подршке покреће се на захтев корисника или по службеној дужности а по захтевима за коришћење права на мере материјалне подршке у првом степену решава Центар за социјални рад решењем о признавању права на меру материјалне подршке за коју је поднет захтев.

Када се упореде подаци о броју корисника права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета Републике Србије током периода од 2021. до 2023. године приметан је тренд увећања броја корисника, с тим што када је у питању број корисника права на новчану социјалну помоћ, он бележи стагнацију уз благи пад док је број корисника права на додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за помоћ и негу другог лица утростручен. Са друге стране, када је у питању тренд броја корисника права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима буџета локалне самоуправе у складу са Одлуком о социјалној заштити пад броја корисника износи 35% у посматраном периоду (са 1070 у 2021. години на 694 у 2023 години).

Детаљни преглед података о броју корисника права на мера материјалне подршке дати су у Табели 5 у *Прилогу 1*.

3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите у општини Сврљиг

Као мала општина са малим бројем службеника који су запослени у општинској управи у Сврљигу не постоје Правилником о организацији и систематизацији радних места предвиђене посебне организационе јединице тј. службе које би се бавиле искључиво питањима социјалне политике и социјалне заштите. У домену социјалне заштите највећи део послова спроводе запослени у Одељењу за друштвене делатности и општу управу. Послови планирања, буџетирања, спровођења јавних набавки, праћења и извештавања о спровођењу услуга социјалне заштите су поред Начелника општинске управе и одељења за друштвене делатности у општу управу делимично и у надлежности Одељења за буџет, финансије и привреду.

Пословником о раду Скупштине општине Сврљиг предвиђено је да се за разматрање и претресање питања из надлежности Скупштине, предлагање аката и вршење других послова образују стална и повремена радна тела (савети и комисије) те су у том смислу формирана следећа радна тела: Комисија за здравство и социјалну заштиту; Комисија за равноправност полова; Комисија за друштвене делатности; Комисија за етничке групе и националне мањине и Локални савет за миграције Општине Сврљиг. У оквиру општине формирана је и Интерресорна комисија коју чине представници основне школе, ЦСР и Дома здравља. Комисија има 5 чланова од којих су 4 стална а 5. члан се бира за сваки појединачни случај у складу са Законом.

У општини Сврљиг општинско веће има 5 чланова и питањима социјалне политике бави једна особа – општински већник.

Центар за социјални рад представља кључну институцију у области социјалне заштите на територији Сврљига, укупно има 9,5 запослених а од тога је стручних радника са лиценцом 6,5. Од укупног броја запослених 6,5 се финансира из републичког буџета док је 3 радника финансирано од стране ЈЛС. У оквиру Центра нема унутрашњих организационих јединица (служби) из делокруга рада Центра, тако да послови делокруга рада обављају наизменично сви запослени стручни радници и остали радници запослени на неодређено време у складу са одлуком директора у оквиру једне организационе јединице.

Општина Сврљиг је једна од ретких општина у Србији сличне величине по броју становника и степена развијености која има локалног пружаоца услуга социјалне заштите који има 2 важеће лиценце за пружање услуга: Помоћ у кући и Лични пратилац детета. Удружење грађана "Заједно до светлости" реализује у континуитету услугу Помоћ у кући за старе од 2021. године, када је и добило лиценцу за ту услугу док је лиценцу за услугу Лични пратилац детета добило током 2024. године.

Детаљни подаци када је у питању институционални оквир система социјалне заштите у општини Сврљиг дати су у *Прилогу 4*.

3.4. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите у општини Сврљиг

У претходним одељцима Програма аналитички је приказана процена постојећег стања са идентификованим главним проблемима, изазовима, потребама, закључцима о могућим правцима деловања и унапређења. При обради података анализирани су заинтересоване стране: кључни партнери у планирању и спровођењу Програма унапређења социјалне заштите као и крајњи корисници услуга социјалне заштите путем спроведеног мапирања потреба корисника права и услуга социјалне заштите на територији општине Сврљиг. Подаци су анализирани уз помоћ технике SWOT анализе и идентификоване су следеће снаге, слабости, шансе и претње:

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Стручан и мотивисан кадар у области социјалне заштите • Висока мотивисаност локалне самоуправе, ресорних институција и удружења за унапређење СЗ • Спровођење појединих услуга социјалне заштите у континуитету: помоћ у кући • Постојање локалног пружаоца услуга који има 2 активне лиценце (ПУК + ЛП) • Нормативна уређеност сектора социјалне заштите од стране ЛС (одлука о СЗ и др. одлуке) • Примена партиципативних приступа у осмишљавању јавних политика и мера • Путем спроведеног мапирања идентификоване потребе угрожених лица • Постојање Протокола о сарадњи у области подршке родитељству и развоју деце између ЛС, предшколске установе, Дома здравља и Центра за социјални рад • Мере популационе политике на локалном нивоу 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак финансијских средстава за већи број услуга и већи обухват корисника услугама • Недовољна искоришћеност алтернативних извора финансирања • Недовољна информисаност грађана о могућностима коришћења постојећих права и услуга из система социјалне заштите • Неразвијени механизми за имплементацију мера јавних политика • Недовољна међусекторска сарадња (здравство) у развијању међусекторских услуга • Неразвијени превентивни програми из домена социјалне заштите (саветовалишта, рад са породицом) • Проблем одрживости услуга које се успостављају пројектно • Велики број корисника социјалне заштите на територији општине (14,63% удео у укупној популацији)
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Повећање доступности постојећих и увођење нових услуга • Умрежавање свих актера социјалне заштите 	<ul style="list-style-type: none"> • Зависност система од политичких промена

<ul style="list-style-type: none"> • Повезивање са околним ЛС у циљу покретања међуопштинских услуга социјалне заштите • Коришћење домаћих и ЕУ фондова за локалне услуге социјалне заштите • Унапређење људских капацитета за ефикасније спровођење постојећих социјалних услуга • Иновативност, кративност и холистички приступ • Очекивања да се на националном нивоу дефинишу и успоставе квалитетнији програми за инклузивне међусекторске услуге 	<ul style="list-style-type: none"> • Неадекватна и неравномерна расподела средстава од стране надлежних министарстава • Непредвидивост и неизвесност у погледу наменских трансфера у социјалној заштити • Сложеност уговарања са већим бројем ЛС у погледу заједничких услуга социјалне заштите • Недовољна сарадња Министарства здравља и Министарства надлежног за социјалну заштиту у области финансирања услуга • Непостојање усвојеног националног стратешког оквира у области социјалне заштите
---	--

ЗАКЉУЧАК:

Разматрајући напред наведене чињенице као и закључке након спроведеног мапирања и одржаних фокус група може се констатовати да би приоритети локалних јавних политика у области социјалне заштите у предстојећем периоду од 3 године требали да се базирају на активацији локалних ресурса који ће радити на унапређењу постојећих услуга социјалне заштите као и на развоју нових услуга за најрањивије категорије становништва, продубљивању сарадње и координације између различитих сектора, поготово оних који су до сада били слабије укључени, као и обезбеђивању финансирања свих услуга.

- Потребно је успостављену услугу Лични пратилац детета намењену деци и младима са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама унапредити стварањем услова да се и очекивани повећани број корисника током година имплементације Програма обухвати услугом.

- Потребно је унапредити постојећу услугу Помоћ у кући за старе кроз повећање обухвата корисника и на оне који живе у руралним пределима општине.

- И поред тога што општина Сврљиг издваја значајна средства из буџета за услуге социјалне заштите и даље постоји потреба за ширењем обухвата корисника неким од постојећих права или услуга социјалне заштите или за увођењем нових услуга па самим тим и за повећањем износа финансирања за услуге социјалне заштите из локалног буџета.

- Потребно је успоставити систематично праћење и учествовање у донаторским програмима а у вези са тим и улагати у развој људских ресурса у локалној самоуправи, који би били задужени за праћење тих програма, припрему предлога пројеката и њихову имплементацију.

- Потребно је осмислити и спроводити информативне кампање кроз доступне канале комуникације о свим правима у услугама социјалне заштите који су присутни у општини Сврљиг као и о процедурама за њихово остваривање. Посебан акценат ставити на информисање родитеља и старатеља деце и младих са телесним инвалидитетом,

односно интелектуалним тешкоћама, потенцијалним корисницима услуге Лични пратилац детета.

- На средњи рок размотрити могућност увођења услуге Дневни боравак која би била намењена деци и младима са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама, који имају потребу за дневном негом и надзором и подршком у одржању и развијању својих потенцијала на начин који не омета њихово школовање. Имајући у виду да је успостављање ове услуге за општину величине Сврљига економски неоправдано обзиром на стандарде које је потребно испунити (простор, стручни радници, исхрана) најцелисходније је покушати да се уз сарадњу више оближњих ЈЛС ради на стварању предуслова да се ова услуга заједнички покрене у будућности.
- Потребно је наставити са пружањем подршке развоју цивилног сектора у општини, јачањем њихових капацитета побољшаће се и квалитет услуга које се пружају корисницима.
- У даљој перспективи фокусирати се на развој програма који су намењени како младима који су у сукобу са законом креирањем садржаја за квалитетно провођење слободног времена, тако и проблемима који проистичу као последица партнерског и насиља у породици покретањем услуге саветовалишта за брак и породицу.

4. Циљеви и мере планског документа за унапређење социјалне заштите и припрема пратећег Акционог плана

На основу обављене анализе стања и положаја грађана у области социјалне заштите, спроведеног мапирања потреба корисника и потенцијалних корисника права и услуга социјалне заштите у општини Сврљиг, као и идентификације ресурса пружалаца услуга на локалном нивоу утврђена је логика интервенције и формулисани су општи и посебни циљеви и у оквиру њих мере и активности које ће допринети остварењу тих циљева.

Посебна вредност на којој се заснивао процес израде овог документа је било укључивање реалевантних актера из различитих сектора и ресора, представника јавне управе, организација цивилног сектора као и консултације са циљним групама и подизање капацитета за процес припреме и управљања јавним политикама. Приликом израде документа поштовало се начело реалистичности, те су уважене финансијске и административне могућности и ограничења општине, док ће изазови који настану услед тих ограничења бити превазиђени прерасподелом средстава у складу са стратешким опредељењима формулисаним у овом документу и оснаженом међусекторском сарадњом.

Приликом формулисања циљева и мера узети су у обзир и национални и локални важећи документи јавних политика, пре свега План развоја општине Сврљиг 2021-2028 као и Стратегија деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2022-2026.

4.1. Циљеви и мере Програма (приказ у главном тексту Програма)

ОПШТИ ЦИЉ:

Општи циљ Програма је развој и унапређење стандардизованих и иновативних локалних услуга социјалне заштите у циљу задовољења потреба лица из осетљивих категорија становништва

Испуњењем општег циља унапредиће се доступност и одрживост права и услуга социјалне заштите у општини Сврљиг са основном визијом да се превенирају проблеми појединаца, породица и група у ризику, спречи настајање социјалне искључености и побољша квалитет живота рањивих и маргинализованих појединаца и породица путем ефикаснијег коришћења постојећих ресурса, подизањем капацитета и стварањем предуслова за развој и пружање нових услуга.

Да би се постигао општи циљ Програма, дефинисана су три посебна циља:

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

***Посебни циљ 1:** Унапређење постојећих и увођење нових иновативних услуга социјалне заштите*

Овај посебни циљ реализоваће се кроз сет мера и активности које ће допринети планском и одрживом развоју услуга социјалне заштите у заједници у општини Сврљиг, у складу са идентификованим потребама грађана. На тај начин створиће се услови за потпунију примену једног од основних начела, садржаног и у ЗСЗ, по којем се услуге социјалне заштите првенствено пружају у непосредном и најмање рестриктивном окружењу, при чему предност имају оне које омогућавају останак корисника у заједници.

У оквиру анализе стања је указано на изазове који доприносе недовољној развијености услуга, међу којима су пре свега обезбеђење средстава и професионалних капацитета за ширење и развој услуга у заједници, те би мере и активности у оквиру овог циља требале да допринесу стварању претпоставки за развој нових услуга и одрживост постојећих. Кључне циљне групе према којима треба развијати услуге подршке су деца са сметњама у развоју и инвалидитетом као и стари и особе са инвалидитетом. На основу података из анализе стања, а и у процесу консултација је указано на неопходност веће подршке старима у руралним пределима којима су здравствена заштита као и други видови подршке недоступни, као и деци са сметњама у развоју и њиховим породицама.

Мере и активности у оквиру овог циља су у складу са Стратегијом деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период од 2021-2026.године.

МЕРА 1.1. - Унапређење услуге Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом

Услуга Помоћ у кући биће унапређена у наредном периоду стварањем услова да се повећа обухват корисника из руралних средина у општини којима је подршка неопходна обзиром на непостојање организованог превоза до свих насеља. Након повећаног обима корисника потребно је обезбедити стабилности и одрживост услуге у периоду имплементације Програма.

МЕРА 1.2. - Унапређење услуге Лични пратилац детета

На основу података добијених у процесу мапирања потреба корисника указано је на неопходност веће подршке деци са сметњама у развоју и инвалидитетом и њиховим породицама, посебно оне врсте подршке која подржава укључивање у редовни образовни систем. У сфери подршке природној породици деце са сметњама у развоју наглашена је потреба за ширењем обухвата корисника обзиром на очекивани тренд раста броја корисника након покретања услуге. Потребно је у оквиру ове мере обезбедити стабилност и одрживост услуге у периоду имплементације Програма.

МЕРА 1.3. - Развијање иновативних услуга социјалне заштите

Основна сврха ове мере је да допринесе процесу деинституционализације успостављањем иновативних услуга социјалне заштите на локалном нивоу. Након анализе података добијених током мапирања потреба корисника и потенцијалних корисника услуга социјалне заштите локални тим успостављен Протоколом о сарадњи у области подршке родитељству и развоју деце ће покренути неку од иновативних услуга.

МЕРА 1.4. - Развијање саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга

Сврха социјално едукативних услуга јесте помоћ појединцу и породици ради превазилажења кризних ситуација, стицање вештина за самосталан и продуктиван живот у заједници, као и пружање подршке кроз индивидуалне третмане различитим корисничким групама. У зависности од околности у вези категорије и броја потенцијалних корисника као и расположивих људских и материјалних ресурса предвиђено је покретање неке од следећих услуга: Саветовалиште за брак и породицу, Саветовалиште за едукацију и превенцију проблема деце и младих и сл.

Посебни циљ 2: Јачање и развој локалних институционалних и ван-институционалних капацитета за спровођење локалне социјалне политике

У околностима у којима последњих година општински буџет, иако је номинално присутан благи раст, исказује тренд стагнације обзиром на инфлацију и општи пораст трошкова живота, ради развоја ефективне и ефикасне социјалне заштите на локалном нивоу и приступа спољним изворима финансирања који могу да допринесу унапређењу постојећих и увођењу нових услуга социјалне заштите неопходно је подизање капацитета свих релевантних актера на локалу. На првом месту потребно је радити на подизању капацитета

професионалаца из система социјалне заштите али и спровођењу обука намењеним представницима општинске администрације и цивилног сектора за упознавање са процедурама управљања пројектним циклусом као и процедурама имплементације донаторских програма и пројеката.

Да би се остварио интегрални приступ заштити корисника и успостављању дијалога са појединцима и заједницом потребно је спроводити медијске кампање сензибилизације јавности за препознавање потреба посебно осетљивих група становништва посебно у категорији деце и младих који су укључени у систем редовног школовања док је у циљу унапређења доброг управљања у систему социјалне заштите кроз изградњу делотворног и ефикасног система потребно спровести мере унапређења система мониторинга и евалуације као и система извештавања о ефектима (исходима) локалне политике у области социјалне заштите, а не само извештавање о пруженим услугама.

МЕРА 2.1. - *Јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите*

Путем ове мере би се спровела по једна обука годишње у другој и трећој години имплементације Програма за јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите како би на адекватан начин пратили и усвајали савремена достигнућа из области психологије, педагогије и социјалног рада.

МЕРА 2.2. - *Подизање нивоа знања локалних актера за конкурисање и спровођење донаторских пројеката и програма*

Како би се обезбедила додатна средства за унапређење система социјалне заштите у општини Сврљиг организовало би се спровођење обука за писање и управљање пројектима намењене радницима општинске управе, запосленима у систему социјалне заштите и представницима локалног цивилног сектора. Са новостеченим знањима повећао би се број поднетих пројектних апликација од стране локалних актера екстерним изворима финансирања.

МЕРА 2.3. - *Јачање капацитета цивилног сектора за пружање услуга социјалне заштите*

Путем спровођења ове мере креираће се План за јачање капацитета организација цивилног друштва које имају седиште на територији општине Сврљиг а затим и едукација представника цивилног сектора за пружање социјалних услуга. Могуће је спровести неку од акредитованих обука намењених запосленима у сектору социјалне заштите попут Обуке за превенцију burn-out синдрома или сл.

МЕРА 2.4. - *Спровођење медијских кампања сензибилизације јавности за препознавање потреба посебно осетљивих група становништва*

Ова мера предвиђа организацију и спровођење по једне годишње медијске кампање за подизање свести школске деце о потешкоћама деце са проблемима у развоју током друге и треће године имплементације Програма. Кампање би се спроводиле од стране Центра за социјални рад и локалних организација цивилног друштва.

МЕРА 2.5. - *Унапређење система праћења (мониторинга), вредновања (евалуације) и извештавања о ефектима локалне политике у области социјалне заштите*

У оквиру ове мере спровешће се 2 радионице за примену методологије за праћење, оцену и извештавање о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга а након тога и израдити Правилник о праћењу, вредновању и извештавању о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга.

Посебни циљ 3: Унапређење постојећих и развијање нових облика сарадње установа унутар система социјалне заштите

Реализација мера и активности у оквиру овог циља треба да допринесе повезивању најразличитијих актера на локалу како би се превазишли изазови недовољне координације и сарадње приликом пружања подршке сиромашним и осетљивим категоријама становништва. Недовољна информисаност и компликоване административне процедуре такође су препрека за остваривање права за мање образоване и најсиромашније. Умрежавање подразумева и ширење праксе прибављања докумената у име корисника, подршку посебно угроженим групама при аплицирању за поједина права, а и повезивање различитих сектора како би се обезбедило да корисници без административних препрека могу да остваре социјална права.

Умрежавање је битно јер обзиром на величину општине Сврљиг и потенцијални број корисника није економски оправдано покретати неку од услуга социјалне заштите која подразумева обезбеђивање простора за боравак корисника као и већи број ангажованих стручних радника на трајнијој бази па је у том смислу потребно развијати партнерства са околним локалним самоуправама у циљу покретања међуопштинских услуга. Такође је потребно и иновативним приступима подршке младима допринети бољој социјалној интеграцији у локалним заједницама деце и младих са проблемима у понашању и сукобу да законом.

МЕРА 3.1. - Унапређење сарадње и умрежавање установа и других актера у систему социјалне заштите

У циљу умрежавања локалних актера у оквиру ове мере предвиђена је Израда и потписивање Меморандума о сарадњи за јачање интерсекторске сарадње установа из система социјалне заштите на територији општине Сврљиг са установама из области образовања, здравства, полиције, тужилаштва, судства. Такође је потребно радити на успостављању и развоју сарадње са установама из система социјалне заштите које су основане на територији других ЈЛС како би се та сарадња која и сада постоји одвијала на предвидљив и по корисника најцелиходнији начин.

МЕРА 3.2. - Унапређење информисаности корисника и свих грађана о услугама и правима из области социјалне заштите

Ова мера предвиђа организацију, припрему и спровођење по једне информативне кампање годишње у другој и трећој години имплементације Програма намењене потенцијалним корисницима права и услуга социјалне заштите. Кампање би биле спровођене од стране општине и Центра за социјални рад и пружаоца услуга социјалне заштите.

МЕРА 3.3. - Институционализација сарадње са околним ЛС у циљу покретања међуопштинских услуга

У циљу покретања међуопштинских услуга социјалне заштите потребно је прво израдити анализу о могућностима и економској оправданости покретања међуопштинских услуга, а затим и остварити сарадњу на нивоу Центара за социјални рад и потом и на нивоу општинских управа уз укључивање и осталих сектора по потреби. Обавезно би било и Потписивање Меморандума о сарадњи између партнера у ком би се предвиделе међусобне обавезе и права. Обзиром да оваква врста сарадње није толико честа у земљи могуће је да би била потребна и подршка неког спољног фактора или обезбеђивање допунских извора средстава ван локалних општинских буџета.

МЕРА 3.4. - Умрежавање и заједничко деловање свих институција и организација које се баве децом и младима са проблемима у понашању

Обзиром на повећани број деце и младих које Центар за социјални рад региструје као кориснике ова мера предвиђа заједничко деловање општине са Центром за социјални рад и полицијском управом и тужилаштвом како би се обезбедила реализација годишње једног превентивног програма намењеног деци и младима са проблемима у понашању као и једне кампање у циљу спречавања вршњачког насиља.

4.2. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма

Саставни део Програма унапређења социјалне заштите у општини Сврљиг за период од 2025. до 2027. године чини и Акциони план за његово спровођење који садржи разрађене мере и активности које доприносе остваривању посебних циљева. Акциони план укључује и процену трошкова, односно средстава потребних за њихово спровођење и у наредној табели приказан је сумарни пресек збирова цифара (средстава) које су неопходне за реализацију Програма:

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Унапређење постојећих и увођење нових иновативних услуга социјалне заштите				
	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
МЕРА 1.1: Унапређење услуге Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом	Буџет ЛС 500.000,00	Буџет ЛС 1.000.000,00	Буџет ЛС 1.500.000,00	18.598.385,69
	Екстерни извори 4.098.385,69	Екстерни извори 5.500.000,00	Екстерни извори 6.000.000,00	
МЕРА 1.2: Унапређење услуге Лични пратилац детета	Буџет ЛС 700.000,00	Буџет ЛС 5.000.000,00	Буџет ЛС 5.500.000,00	15.527.645,05
	Екстерни извори 4.327.645,05	Екстерни извори 0,00	Екстерни извори 0,00	

МЕРА 1.3: Развијање иновативних услуга социјалне заштите	0,00	1.000.000,00	1.500.000,00	2.500.000,00
МЕРА 1.4: Развијање саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга	0,00	0,00	1.000.000,00	1.000.000,00

ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Јачање и развој локалних институционалних и ван-институционалних капацитета за спровођење локалне социјалне политике				
	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
МЕРА 2.1: Јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите	0,00	100.000,00	150.000,00	250.000,00
МЕРА 2.2: Подизање нивоа знања локалних актера за конкурисање и спровођење донаторских пројеката и програма	0,00	250.000,00	300.000,00	550.000,00
МЕРА 2.3: Јачање капацитета цивилног сектора за пружање услуга социјалне заштите	0,00	150.000,00	200.000,00	350.000,00
МЕРА 2.4: Спровођење медијских кампања сензибилизације јавности за препознавање потреба посебно осетљивих група становништва	0,00	100.000,00	150.000,00	250.000,00
МЕРА 2.5: Унапређење система праћења (мониторинга), вредновања (евалуације) и извештавања о ефектима локалне политике у области социјалне заштите	0,00	0,00	0,00	0,00

ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: Унапређење постојећих и развијање нових облика сарадње установа унутар система социјалне заштите				
	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
МЕРА 3.1: Унапређење сарадње и умрежавање установа и других актера у систему социјалне заштите	0,00	0,00	0,00	0,00
МЕРА 3.2: Унапређење информисаности корисника и свих грађана о услугама и правима из области социјалне заштите	0,00	80.000,00	100.000,00	180.000,00
МЕРА 3.3: Институционализација сарадње са околним ЛС у циљу покретања међуопштинских услуга	0,00	0,00	200.000,00	200.000,00
МЕРА 3.4: Умрежавање и заједничко деловање свих институција и организација које се баве децом и младима са проблемима у понашању	0,00	250.000,00	450.000,00	700.000,00

5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање

За потребе праћења спровођења, вредновања учинка и извештавања о имплементацији Програма унапређења социјалне заштите општина Сврљиг ће успоставити радну групу. Чланови радне групе биће представници организационих јединица одговорних за спровођење односно координисање спровођења мера као и организационих јединица које ће спроводити активности у оквиру мера и њихових партнера.

Радна група ће у својим годишњим плановима рада прецизније дефинисати технике помоћу којих ће се спроводити праћење спровођења Програма и вредновање учинка. Као методе и технике користиће се стандардни сет алатки међу којима су: евидентирање корисника и услуга, интервјуи са корисницима и пружаоцима услуга (разговори, упитници за испитивање задовољства корисника, анкете, скале процене) као и сами продукти рада – анализа документације.

Циљ праћења и вредновања спровођења Програма унапређења социјалне заштите је да се систематично и редовно прикупљају подаци, прати и надгледа процес имплементације мера и активности и процењује степен остварења општег и посебних циљева. Сврха праћења и вредновања је праћење напретка, побољшање ефикасности и успешности имплементације Програма, али и предлагање измена у активностима на основу налаза и оцена.

Када је у питању временски оквир, праћење имплементације мера и активности ће представљати непрекидан процес прикупљања података и спроводиће се континуирано током реализације активности које су предмет праћења, за период на који се прави Програм. Вредновање учинка као анализа података и доношење оцене о успешности, вршиће се периодично и пратиће одређене фазе имплементације Програма а најмање једном годишње и извештај о вредновању учинка биће саставни део целовитог извештаја о спровођењу Програма који ће се подносити Скупштини општине и јавности на увид, разматрање и евентуално кориговање. Завршно вредновање учинка Програма унапређења социјалне заштите обавиће се на крају, 2027. године. Годишње и финални извештај подносиће радна група формирана од стране општине Сврљиг. Сви извештаји ће се објављивати на званичном интернет сајту општине Сврљиг, најкасније 15 дана од дана усвајања.

Уколико се након усвајања извештаја утврди потреба за ревизијом Програма, истој ће се приступити у складу са процедурама које прописује ЗПС.

6. Акциони план

ОПШТИ ЦИЉ: Развој и унапређење стандардизованих и иновативних локалних услуга социјалне заштите у циљу задовољења потреба лица из осетљивих категорија становништва						
Показатељ(и) на нивоу општег циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број лица из осетљивих категорија становништва обухваћених услугама социјалне заштите	Број лица	Извештаји пружаоца услуга	24	45	55	81

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Унапређење постојећих и увођење нових иновативних услуга социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља: Општина Сврљиг						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Обухват корисника услугама социјалне заштите по броју и структури на крају 2027. у односу на 2024.	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	24	45	55	81
Број новопокренутих услуга	Број услуга СЗ	Извештаји пружаоца услуга	2	2	3	4

МЕРА 1.1: Унапређење услуге Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Донаторска средства	Програм 11	1.598.385,69 ¹	3.000.000,00	3.500.000,00	
	Општински буџет		500.000,00	1.000.000,00	1.500.000,00	
	Наменски трансфери		2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број насељених места у којима је покренута услуга Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом	Број места	Извештаји пружаоца услуга	5	10	11	12
Број новообухваћених корисника	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	0	20	25	30

¹ Износ донације од 13.662,00 Еур прерачунат у динаре по средњем курсу НБС на дан 15.11.2024.

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
1.1.1. Проширење услуге Помоћ у кући на руралне делове општине	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад	1/2025	Донаторска средства Општински буџет Наменски трансфери	Програм 11/ПА0016	1.598.385,69 500.000,00 2.500.000,00	3.000.000,00 1.000.000,00 2.500.000,00	3.500.000,00 1.500.000,00 2.500.000,00

МЕРА 1.2: Унапређење услуге Лични пратилац детета						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Донаторска средства	Програм 11	4.327.645,05 ²	0,00	0,00	
	Општински буџет		700.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број новообухваћених корисника услуге Лични пратилац детета	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	4	5	5	6

² Износ донације од 36.990,00 Еур прерачунат у динаре по средњем курсу НБС на дан 15.11.2024.

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
1.2.1. Проширење услуге Лични пратилац детета новим корисницима	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад	4/2027	Донаторска средства Општински буџет	Програм 11/ПА0016	4.327.645,05 700.000,00	0,00 5.000.000,00	0,00 5.500.000,00

МЕРА 1.3: Развијање иновативних услуга социјалне заштите

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Донаторска средства	Програм 11	0,00	1.000.000,00	1.500.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>Изменити Одлуку о социјалној заштите општине Сврљиг</i>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број иновативних услуга социјалне заштите	Број услуга	Извештаји пружаоца услуга	0	0	1	1
Број корисника иновативних услуга социјалне заштите	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	0	0	10	15

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
1.3.1. Покретање и пружање иновативне услуге социјалне заштите	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад	4/2027	Донаторска средства	Програм 11	0,00	1.000.000,00	1.500.000,00

МЕРА 1.4: Развијање саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Донаторска средства	Програм 11	0,00	0,00	1.000.000,00	
Период спровођења мере: 2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>Изменити Одлуку о социјалној заштите општине Сврљиг</i>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга	Број услуга	Извештаји пружаоца услуга	0	0	0	1
Број корисника саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	0	0	0	10

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
1.4.1. Покретање и пружање саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад	4/2027	Донаторска средства	Програм 11/ПА0017	0,00	0,00	1.000.000,00

ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Јачање и развој локалних институционалних и ван-институционалних капацитета за спровођење локалне социјалне политике

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља:

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број организованих обука за стручне раднике и представнике локалних институција	Број обука	Извештај о одржаној обуци	0	0	3	3
Број поднетих пројектних предлога екстерним изворима финансирања	Број пројеката	Пројектни предлог пројекта	0	0	1	2

МЕРА 2.1: Јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Центар за социјални рад	Општински буџет	Програм 11	0,00	100.000,00	150.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број запослених у систему социјалне заштите чије су компетенције ојачане	Број радника	Извештај о раду Центра за социјални рад	0	0	2	4

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
2.1.1. Спровођење обука за јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите	Центар за социјални рад	Лиценциране организације СЗ	4/2027	Општински буџет	Програм 11/ПА0005	0,00	100.000,00	150.000,00

МЕРА 2.2: Подизање нивоа знања локалних актера за конкурисање и спровођење донаторских пројеката и програма						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Општински буџет	Програм 15	0,00	250.000,00	300.000,00	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број пројеката са којим се конкурисало на екстерне изворе финансирања	Број пројектних апликација	Пројектна документација	0	1	1	2

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
2.2.1. Спровођење обука за писање и управљање пројектима	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад Организације цивилног друштва	4/2027	Општински буџет	Програм 15/ПА0001	0,00	250.000,00	300.000,00
2.2.2. Израда пројеката и конкурисање за екстерне изворе финансирања	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад Организације цивилног друштва	4/2027	Општински буџет	/	0,00	0,00	0,00

МЕРА 2.3: Јачање капацитета цивилног сектора за пружање услуга социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Донаторска средства	Програм 15	0,00	150.000,00	200.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број обучених радника организација цивилног сектора	Број радника	Годишњи извештај о имплементацији Програма	2	2	4	6

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
2.3.1. Креирање плана за јачање постојећих организација цивилног друштва	Општина Сврљиг	Организације цивилног друштва	4/2027	Донаторска средства	Програм 15/ПА0001	0,00	0,00	0,00
2.3.2. Едукација представника цивилног сектора за пружање социјалних услуга	Општина Сврљиг	Организације цивилног друштва	4/2027	Донаторска средства	Програм 15/ПА0001	0,00	150.000,00	200.000,00

МЕРА 2.4: Спровођење медијских кампања сензибилизације јавности за препознавање потреба посебно осетљивих група становништва						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Општински буџет	Програм 15	0,00	100.000,00	150.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Информативно-едукативне				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број спроведених медијских кампања кампања	Кампања	Извештај о спроведеној медијској кампањи	0	0	1	2

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
2.4.1. Организација и спровођење медијске кампање	Општина Сврљиг	Организације цивилног друштва Центар за социјални рад	4/2027	Општински буџет	Програм 15/ПА0001	0,00	100.000,00	150.000,00

МЕРА 2.5: Унапређење система праћења (мониторинга), вредновања (евалуације) и извештавања о ефектима локалне политике у области социјалне заштите

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Донаторска средства	/	/	/	/	
Период спровођења мере: 2025		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Израђени и усвојени Правилници за потребе мерења ефеката (исхода) локалне политике у области социјалне заштите на квалитет живота корисника	Број Правилника	Правилник	0	1	/	/

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
2.5.1. Реализација 2 радионице за примену методологије за праћење, оцену и извештавање о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад	1/2025	Донаторска средства	/	/	/	/
2.5.2. Израда и усвајање Правилника о праћењу, вредновању и	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад	1/2025	Донаторска средства	/	/	/	/

извештавању о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: Унапређење постојећих и развијање нових облика сарадње установа унутар система социјалне заштите

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља:

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број меморандума о сарадњи са различитим локалним, регионалним и националним актерима	Меморандум	Годишњи извештај о имплементацији Програма	1	1	2	3
Број партнерских програма/пројеката/иницијатива	Пројекат/Иницијатива	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	2	2

МЕРА 3.1: Унапређење сарадње и умрежавање установа и других актера у систему социјалне заштите

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
			2025. година	2026. година	2027. година
Општина Сврљиг	Општински буџет	/	/	/	/
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере			
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>(уколико је релевантно)</i>					

Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Порписани Меморандуми о сарадњи са другим актерима у систему социјалне заштите	Меморандум о сарадњи	Годишњи извештај о имплементацији Програма	1	1	2	2

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
3.1.1. Израда Меморандума о сарадњи за јачање интерсекторске сарадње установа из система социјалне заштите на територији општине Сврљиг са установама из области образовања, здравства, полиције, тужилаштва, судства	Општина Сврљиг	Сви сектори	4/2027	Општински буџет	/	/	/	/
3.1.2. Успостављање и развој сарадње са установама из система социјалне заштите које су основане на територији других ЈЛС	Општина Сврљиг	Организације из других ЈЛС	4/2027	Општински буџет	/	/	/	/

МЕРА 3.2: Унапређење информисаности корисника и свих грађана о услугама и правима из области социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Општински буџет	Програм 15	0,00	80.000,00	100.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Информативно-едукативне				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број информативних кампања о услугама и правима из области социјалне заштите	Број кампања	Извештај о спроведеној кампањи	0	0	1	1

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
3.2.1. Организација и спровођење информативних кампања	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад Организације цивилног друштва	4/2027	Општински буџет	Програм 15/ПА0001	0,00	80.000,00	100.000,00

МЕРА 3.3: Институционализација сарадње са околним ЛС у циљу покретања међуопштинских услуга						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Донаторска средства	Програм 15	0,00	0,00	200.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број Меморандума о сарадњи са суседним ЈЛС	Меморандум	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	0	1

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
3.3.1. Израда анализе о могућностима и економској оправданости покретања међуопштинских услуга социјалне заштите	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад Суседне ЈЛС	4/2027	Донаторска средства	Програм 15/ПА0001	0,00	0,00	200.000,00
3.3.2. Склапање Меморандума о сарадњи са суседним ЈЛС	Општина Сврљиг	Суседне ЈЛС	4/2027	Општински буџет	/	/	/	/

МЕРА 3.4: Умрежавање и заједничко деловање свих институција и организација које се баве децом и младима са проблемима у понашању						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Сврљиг	Општински буџет	Програм 14	0,00	250.000,00	450.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број покренутих иницијатива/програма за заједничко деловање локалних актера	Број иницијатива/програма	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	1	1

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
3.4.1. Реализација једног превентивног програма намењеног деци и младима са проблемима у понашању	Општина Сврљиг	Центар за социјални рад Школе Организације цивилног друштва	4/2027	Општински буџет	Програм 14/ПА0005	0,00	0,00	450.000,00

3.4.2. Realizacija jedne kampanje u cilju sprečavanja vršnjačkog nasilja	Opština Svrљig	Centar za socijalni rad Škole Organizacije civilnog društva	4/2026	Opštinski buџet	Program 14/PA0005	0,00	250.000,00	0,00
--	----------------	---	--------	--------------------	----------------------	------	------------	------

7. Прилози

Прилог 1 – Табеларни прегледи корисника права на социјалну заштиту у општини Сврљиг

Табела 1: Тренд укупног броја корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији према старости и полу

Корисници	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17.год)	211	218	429	198	201	399	129	94	223
Млади (18-25.год)	49	59	108	41	52	93	39	66	105
Одрасли (26-64.год)	596	519	1115	553	495	1048	522	451	973
Стари (65 и више)	225	398	623	195	252	447	174	252	426
УКУПНО:	1081	1194	2275	987	1000	1987	864	863	1727

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023.годину

Коментар: Посматрајући податке за последње 3 године може се закључити да је изражен тренд смањења укупног броја корисника за готово 25% током тог периода. Од тога, највећи број корисника је за сваку годину у категорији одраслих лица, број деце корисника је преполовљен док је број корисника из категорије младих релативно стабилан.

Табела 2: Тренд броја деце у регистру ЦСР на активној евиденцији у току године према узрасту и полу

Корисници	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
0-2 године	14	16	30	24	18	42	13	15	28
3-5 година	24	28	52	25	31	56	22	19	41
6-14 година	122	112	234	91	101	192	59	39	98
15-17 година	51	62	113	58	51	109	35	21	56
УКУПНО:	211	218	429	198	201	399	129	94	223

Корисници	2021						2022						2023					
	Градско			Остало			Градско			Остало			Градско			Остало		
	М	Ж	у.	М	Ж	у.	М	Ж	у.	М	Ж	у.	М	Ж	у.	М	Ж	у.
Деца (0-17.год)	142	138	380	69	80	149	153	168	321	45	33	78	102	74	176	27	20	47
Млади (18-25.год)	38	41	79	11	18	29	35	41	76	6	11	17	32	54	86	7	12	19
Одрасли (26-64.год)	390	342	732	206	177	383	381	319	700	172	176	348	324	318	642	198	133	331
Стари (65 и више)	92	138	230	133	260	393	75	94	169	120	158	278	78	78	156	96	174	270

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023.годину

Коментар: Пратећи општи тренд пада броја корисника Центра за социјални рад категорија деце као корисника је готово преполовљена за посматрани период од 3 године. Код узрастних категорија од 0-2 и 3-5 година старости број корисника је релативно стабилан док је смањење нарочито изражено код категорије деце од 6-14 и 15-17 година.

Табела 3: Тренд броја деце у евиденцији ЦСР према корисничким групама/поступцима и узрасту

	2021					2022					2023				
	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно
Деца под старатељством ³	3	1	6	11	21	1	3	10	2	16	2	3	13	1	19
Деца жртве злостављања и занемаривања	0	0	0	0	0	0	1	4	1	6	0	0	0	0	0
Деца са неадекватним родитељским старањем	0	2	3	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца са проблемима у понашању и сукобу да законом	0	0	4	3	7	0	0	2	4	6	0	0	6	11	17
Деца чији се родитељи споре око вршења родитељског права	0	0	0	0	0	1	3	2	1	7	0	3	3	0	6
Деца чије су породице корисници НСП и др. видова мат. давања	22	30	75	48	175	19	29	71	52	171	18	32	46	33	129
Деца ОСИ	0	5	9	5	19	0	3	5	8	16	1	5	9	4	19
Деца у поступцима одређивања личног имена	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца у поступцима располагања имовином	0	0	0	0	0	1	1	1	3	6	0	0	2	0	2
Деца у поступцима сагласности за малолетнички брак	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца жртве трговине људима	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца страни држављани без пратње	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца која живе и раде на улици	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца повратници из реадмисије	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Остала деца	5	14	138	49	206	21	19	103	40	183	8	2	34	20	64
Укупно	30	52	235	116	433	43	59	198	111	411	29	45	113	69	256

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023. годину

Коментар: Када су у питању деца као корисници кроз све три посматране године уочљиво је да су претежно у питању деца из породица које су корисници НСП или других видова материјалних давања. Деца ОСИ су следећа категорија корисника по бројности током све три године док су деца са проблемима у понашању и у сукобу са законом следећа категорија по бројности. Као четврта по реду је категорија деце чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права.

³ Сва деца под старатељством – и у породици и на смештају

Табела 4: Број пунолетних корисника у ЦСР према корисничким групама и старости

Корисничке групе	2021					2022					2023				
	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно
Особе под старатељством ⁴	3	18	17	3	41	4	25	21	0	50	2	20	13	0	35
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања	10	31	7	0	48	6	31	12	0	49	4	19	10	0	33
Особе које се споре око вршења родитељског права	2	3	0	0	5	2	3	0	0	5	0	2	0	0	2
Особе са инвалидитетом	8	32	39	11	90	8	32	50	12	102	8	32	50	0	90
Особа са друштвено неприхватљивим понашањем	0	0	0	0	0	2	3	1	0	6	3	2	0	0	5
Особе које имају потребе за смештајем -домски или породични смештај	0	1	5	0	6	0	1	5	2	8	2	1	5	0	8
Материјално угрожене особе	52	863	365	0	1280	25	621	171	10	827	68	421	215	0	704
Страни држављани и лица без држављанства у потреби за социјалном заштитом	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Жртве трговине људима	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бескућници	0	5	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Остали	33	162	176	0	371	46	332	142	21	541	18	476	133	0	627
Укупно	108	1115	609	14	1846	93	1048	402	45	1588	105	973	426	0	1504

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023.годину.

⁴ сви пунолетни корисници под старатељством: и у породици и на смештају

Табела 5:

Подаци о броју корисника/ца права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета Републике Србије									
Број корисника/ца права на:	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
/материјалну подршку које се финансирају средствима Буџета РС – укупно	/	/	/	/	/	/	/	/	/
новчану социјалну помоћ	/	/	291	/	/	289	/	/	287
увећану и временски ограничену новчану социјалну помоћ ⁵	/	/	/	/	/	/	/	/	/
додатак за помоћ и негу другог лица	/	/	13	/	/	18	/	/	37
увећани додатак за помоћ и негу другог лица	/	/	7	/	/	12	/	/	23
посебну новчану накнаду	/	/	/	/	/	/	/	/	/
помоћ за оспособљавање за рад	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Укупно	/	/	311	/	/	319	/	/	347
Тренд броја корисника/ца права на мере материјалне подршке и услуга социјалне заштите која се финансирају средствима буџета локалне самоуправе у складу са Одлуком о социјалној заштити									
Број корисника/ца права на:	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Једнократна помоћ и помоћи у природи, укључујући и добровољно радно ангажовање	/	/	1070	/	/	990	/	/	694
Право на учбенике, школски прибор, ђачку кухињу и превоз ученика	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Накнада трошкова здравствене заштите	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Опрема корисника за домски смештај или породични смештај	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Накнада трошкова сахране	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Укупно	/	/	1070	/	/	990	/	/	694
Услуге социјалне заштите у складу са одлуком о социјалној заштити	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Помоћ у кући за стара и одрасла лица	/	/	30	/	/	29	/	/	53
Лични пратилац детета	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023. годину									

Прилог 2 – Табеларни прегледи финансирања социјалне заштите у општини Сврљиг

Табела 1: Тренд номиналног и процентуалног издвајања за социјалну и дечју заштиту у буџету општине Сврљиг
У хиљадама динара

ГОДИНА	2021.година		2022.година		2023.година	
	Одлука о буџету	Завршни рачун	Одлука о буџету	Завршни рачун	Одлука о буџету	Завршни рачун
Укупан буџет ЈЛС	554.700	491.113	570.100	525.974	763.200	542.320
Издавања за функцију Социјална заштита (шифра 0)	63.200	67.090	63.800	61.122	74.100	65.825
Процент издвајања за функцију „0“ - Социјална заштита, у односу на укупан буџет	11,40%	13,70%	11,20%	11,60%	9,70%	12,10%
Издавања за Програм 11 – Дечија и социјална заштита	63.200	67.090	63.800	61.122	74.100	65.825
Процент издвајања за Програм 11 – дечија и социјална заштита у односу на укупан буџет	11,40%	13,70%	11,20%	11,60%	9,70%	12,10%
Издавања за мере материјалне подршке	3.200	7.595	3.000	7.815	3.100	2.448
Процент издвајања за мере материјалне подршке у односу на укупна издвајања за Програм 11	5,10%	11,30%	4,70%	12,80%	4,20%	3,70%
Издавања за услуге социјалне заштите - номинално	4.000	1.821	3.200	2.800	6.000	4.964
Процент издвајања за услуге социјалне заштите у односу на укупна издвајања за Програм 11	6,30%	2,70%	5,00%	4,60%	8,10%	7,50%

Извор: Одлука о буџету и Завршни рачун општине Сврљиг

Табела 2 - Укупна вредност средстава за услуге СЗ

У хиљадама динара

	2021	2022	2023
Укупан буџет ЈЛС	491.113	525.974	542.320
Укупан износ средстава утрошених за услуге СЗ	1.821	2.800	4.964
Процент укупне вредности буџета	0,40%	0,50%	0,90%

Коментар

Учешће расхода који су обухваћени Програмом 11 у структури укупно извршених расхода у претходне 3 године, од 2021. до 2023. године, је прилично стабилно и у просеку износи 12,5%. Може се закључити да су издвајања за социјалну и дечију заштиту изнад просека који имају ЈЛС у Србији. Утрошена средства за услугу „Помоћ у кући“ бележе тренд раста, 77% је више утрошено у 2023. у односу на 2022. годину. Просечно учешће средстава утрошених за услугу „Помоћ у кући“ у укупном буџету је 0,6%, односно 4,9% у оквиру Програма 11.

Табела 3 - Средства за услуге СЗ по услугама и изворима финансирања

Извор финансирања	2021*	2022**	2023***
Помоћ у кући	1.820.500,00	2.799.825,00	4.964.475,00
Средства из локалног буџета	0,00	987.844,00	2.841.690,00
Средства из осталих извора – наменски трансфери	1.820.500,00	1.811.981,00	2.122.785,00
Укупна средства за услуге СЗ	1.820.500,00	2.799.825,00	4.964.475,00
Средства из локалног буџета	0,00	987.844,00	2.841.690,00
Средства из осталих извора – наменски трансфери	1.820.500,00	1.811.981,00	2.122.785,00

ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ												
Година	2021				2022				2023			
Услуга /извор	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. Извори	Партиципација
Помоћ у кући за стара и одрасла лица	0,00	1.820.500,00	/	/	987.844,00	1.811.981,00	/	/	2.841.690,00	2.122.785,00	/	/
УКУНО	0,00	1.820.500,00	/	/	987.844,00	1.811.981,00	/	/	2.841.690,00	2.122.785,00	/	/

Извор: буџет ЈЛС

Коментар
Из табеле се може видети тренд повећања наменских трансфера за услугу социјалне заштите „Помоћ у кући“ у 2023. у односу на 2022. годину, као и тренд опадања учешћа наменских трансфера у финансирању услуге Помоћи у кући – од 100% у 2021. години на 42,76% у 2023. години, што указује да општина Сврљиг користи наменске трансфере у складу са сврхом због које су и уведени – да подрже успостављање нових, односно унапређење постојећих услуга и постепено преузму финансирање услуга из других извора, а пре свега локалних буџета. Утрошак наменских средстава у посматраном периоду је био потпун што указује да Општина располаже капацитетима за апсорпцију обезбеђених средстава, без обзира на извор (наменски трансфери и буџет општине).

Прилог 3 – Табеларни преглед главних информација о услугама социјалне заштите

ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ

Помоћ у кући за стара и одрасла лица	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
	ДА	ДА	ДА	ДА	ДА

Прилог 4 – Институционални оквир система социјалне заштите у општини Сврљиг

- Капацитети у оквиру локалне управе:

- Правилник о организацији и систематизацији радних места у општинској управи и општинском правобранилаштву општине Сврљиг је усвојен 25.12.2023. године. У општинској управи постоје 3 одељења која у себи садрже све послове и надлежности које једна локална самоуправа има у свом делокругу рада:

1. Одељење за буџет, финансије и привреду
2. Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне делатности и грађевинарство
3. Одељење за друштвене делатности и општу управу

- Као мала општина са малим бројем службеника који су запослени у општинској управи у Сврљигу не постоје Правилником о организацији и систематизацији радних места предвиђене посебне организационе јединице тј. службе које би се бавиле искључиво питањима социјалне политике и социјалне заштите.

Одељење за друштвене делатности и општу управу

- Према Правилнику у овом одељењу систематизована су следећа радна места:
 - Руководилац одељења
 - Млађи саветник на пословима друштвене бриге одеци и борачко инвалидске заштите
 - 6 саветника и референата на пословима матичара
 - Саветник на пословима управљања људским ресурсима и пословима грађанских стања
 - Сарадник на пословима одбране, заштите и спасавања, цивилне заштите и Штаба за ванредне ситуације
 - 11 Сарадника, референата и намештеника на техничко-административним пословима

Одељење за буџет, финансије и привреду

- Послови планирања, буџетирања, спровођења јавних набавки, праћења и извештавања о спровођењу услуга социјалне заштите су поред Начелника општинске управе и одељења за друштвене делатности у општу управу делимично у надлежности и одељења за буџет, финансије и привреду. Према Правилнику у овом одељењу систематизовано је 14 радних места.

- Хоризонтална сарадња различитих организационих јединица у општинској управи у свим аспектима планирања, набављања, праћења и вредновања пружања услуга социјалне заштите функционише кроз непосредну сарадњу Начелника општинске управе са Начелником Одељења за друштвене делатности и општу управу и деловима Одељења за буџет, финансије и привреду. И поред тога што је номинално од стране извршног и законодавног дела власти формирано више тела за бављење услугама социјалне заштите,

како у виду општинског већника задуженог за питања из домена социјалне заштите и што постоји више Скупштинских радних тела која у опису својих надлежности имају и питања која су повезана са услугама СЗ, ипак све активности које се односе на услуге спроводе запослени службеници општинске управе.

- Улога скупштине и већа ЛС:

I. Организациони капацитети - Скупштина општине Сврљиг

- Пословником о раду Скупштине општине Сврљиг предвиђено је да се за разматрање појединих питања из надлежности Скупштине, давање мишљења на предлоге прописа и одлука које доноси Скупштина образују стална радна тела, одбори и савети. Стално радно тело прати стање у области за коју је образовано, извештава Скупштину о томе и Скупштини предлаже мере за побољшање стања у тој области. Чланови сталних радних тела бирају се из реда одборника и грађана, на мандатни период за који су изабрани и одборници Скупштине.

- Формирана су следећа радна тела:

1. **Комисија за здравство и социјалну заштиту** као стално радно тело има надлежност да разматра предлоге одлука и других општих аката као и сва друга питања везана за унапређење здравствене и социјалне заштите. Комисија има председника и четири члана. Међутим, Комисија углавном није била толико активна током свог мандата, тачније у периоду од формирања 2020. године одржан је само један састанак Комисије, током пандемије Ковида19.
2. **Комисија за равноправност полова** има надлежност да предлаже мере за утврђивање политике равноправности полова, прати податке о заступљености жена и мушкараца на изборним и постављеним положајима као и да се бави другим питањима која су од интереса за постизање равноправности полова. Такође, разматра предлоге одлука и других општих аката које доноси Скупштина са становишта унапређивања родне равноправности, сагледава резултате вођења политике и извршавања аката Скупштине од стране извршних органа Општине и других органа и функционера одговорних Скупштини у погледу поштовања родне равноправности, посебно оних којима се остварује политика једнаких могућности на нивоу Општине, разматра локалне акционе планове из области родне равноправности и примене стандарда о равномерној заступљености жена и мушкараца на местима одлучивања у јавном и политичком животу Општине. Комисија има председника и четири члана. У претходне четири године одржане су 2 седнице.
3. **Комисија за друштвене делатности** прати и разматра питања из области образовања и васпитања, науке, културе, информисања, социјалне заштите и бриге о деци, јавних установа и здравства и предлаже мере унапређења њиховог рада. Комисија има председника и четири члана.
4. **Комисија за етничке групе и националне мањине**, као још једно радно тело Скупштине, бави се разматрањем проблема етничких група и националних мањина

и даје предлоге Скупштини општине који се односе на етничке групе и националне мањине. Комисија има председника и четири члана. Према доступним информацијама комисија се од формирања 2020.г. није састајала.

5. **Локални савет за миграције Општине Сврљиг** обавља послове који се односе на праћење и извештавање Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије о миграцијама на територији општине Сврљиг, предлаже мере, програме и планове активности које треба предузети ради ефикасног управљања миграцијама, као и друге послове у вези управљања миграцијама. Комисија има председника и четири члана. Састаје се 3-4 пута годишње.

II. Интерресорна комисија

- У оквиру општине формирана је и Интерресорна комисија коју чине представници основне школе, ЦСР и Дома здравља. Комисија има 5 чланова од којих су 4 стална а 5. члан се бира за сваки појединачни случај у складу са Законом.

III. Организациони капацитети - извршна власт

- У општини Сврљиг **општинско веће** има **5 чланова**, тренутно се питањима социјалне политике бави једна особа – општински већник. Према доступним информацијама већник је на седницама општинског већа углавном предлагао одређене активности у конкретним случајевима када је било потребно применити неку од мера материјалне подршке у виду пружања социјалне помоћи конкретним породицама и/или њиховим члановима. Што се тиче услуга социјалне заштите за које је општина надлежна није учествовао у планирању и унапређивању поступака и процедура који се односе на услуге социјалне заштите као ни у процедурама јавних набавки за услуге социјалне заштите.

УСТАНОВЕ СЗ у општини Сврљиг:

- **Центар за социјални рад** представља кључну институцију у области социјалне заштите на територији Сврљига, укупно има 9,5 запослених а од тога је стручних радника са лиценцом 6,5. Од укупног броја запослених 6,5 се финансира из републичког буџета док је 3 радника финансирано од стране ЈЛС. У оквиру Центра нема унутрашњих организационих јединица (служби) из делокруга рада Центра, тако да послови делокруга рада обављају наизменично сви запослени стручни радници и остали радници запослени на неодређено време у складу са одлуком директора у оквиру једне организационе јединице. Центар за социјални рад општине Сврљиг има јединствену организацију рада, не постоје посебне службе због тога што Центар спада у најмање у Србији. Предности овакве организације рада је што сви запослени морају да раде са свим категоријама корисника „сваштарећи“ све послове, а недостатак је немогућност уске специјализације стручњака. Центар за социјални рад је и упутни орган када су у питању услуге социјалне заштите.

Центар има своју пословну зграду која обухвата 9 просторија и остале помоћне просторије, такође и 3 возила и 12 рачунара тако да је углавном материјална база за нормалан рад у највећој мери обезбеђена.

ПРУЖАОЦИ УСЛУГА СЗ У ОПШТИНИ СВРЉИГ:

Услуга	Пружалац	Седиште пружаоца услуга	Сектор	Статус лиценце	Период пружања услуге		
					2021	2022	2023
<i>Помоћ у кући за стара и одрасла лица</i>	Удружење „Заједно до светлости“	Општина Сврљиг	Цивилни	Да	28.07. – 31.12.	20.01. – 31.12.	01.01 – 31.12.
Лични пратилац детета	Удружење „Заједно до светлости“	Општина Сврљиг	Цивилни	Да	/	/	/

Друге ресорне институције:

Образовне установе:

Васпитно-образовни рад са децом узраста од 6 месеци до 6,5 година остварује се у предшколској установи „Полетарац“ у матичном објекту у Сврљигу и, у зависности од броја деце стасале за похађање припремног предшколског програма, у издвојеним објектима Основне школе "Добрила Стамболић" на сеоском подручју.

Организација и рационализација школске мреже основног образовања школе "Добрила Стамболић", направљена је тако да одговара географским целинама и демографским кретањима у општини последњих неколико година. Данас школу чини матична школа са седиштем у Сврљигу, два издвојена осморазредна одељења у селима Гушевац и Лалинац, и седам издвојених четвороразредних одељења у следећим селима: Преконога, Драјинац, Црнољевица, Рибаре, Нишевац, Грбавче и Округлица.

Стручна школа "Душан Тривунац Драгош" у Сврљигу је изграђена самодоприносом грађана општине Сврљиг 1984/85. године, када је и почела самостално да ради. Школа је регистрована решењем Републичког Министарства за следећа подручја рада:

- Природно-математичку струку (4. степен)
- Машинство и обрада метала (3. степен)
- Текстилство и кожарство (3. степен)

Све образовне инситуције на територији општине ће имати велики значај у будућем периоду као подршка систему социјалне заштите након увођења услуге Лични пратилац детета.

Здравствене установе:

Дом здравља " Др Љубинко Ђорђевић " у Сврљигу једина је здравствена установа која здравствену заштиту пружа становништу општине Сврљиг, односно становништву које гравитира ка овом подручју.

Дом здравља у Сврљигу, здравствену заштиту становништву општине Сврљиг обезбеђује кроз амбулантно – поликлинички и диспанзерски метод рада.

Здравствена заштита обезбеђује се у следећим областима:

- здравствена заштита одраслих
- здравствена заштита предшколске и школске деце и омладине
- здравствена заштита жена
- поливалентна патронажа
- зубоздравствена заштита
- лабораторијска дијагностика
- рентген дијагностика
- кућна нега и лечење
- физикална медицина и рехабилитација
- служба превоза

Такође, у саставу Дома здравља, у циљу пружања здравствене заштите сеоском становништву раде 10 здравствених амбуланти (Гушевац, Лалинац, Извор, Луково, Бурдимо, Галибабинац, Варош, Грбавче, Попшица и Давидовац). У свим амбулантама лекари одлазе и здравствену заштиту пружају једанпут недељно.

Филијала Националне службе за запошљавање:

Национална служба за запошљавање присутна је на територији општине путем организационе јединице Филијале Ниш. Последњих година се ради реализације мера активне политике запошљавања расписују јавни позиви који су доступни становницима општине са циљем смањења незапослености кроз директну финансијску подршку послодавцима и незапосленим лицима. Опште карактеристике тржишта рада у претходним годинама у Сврљигу су неусаглашеност понуде и потражње радне снаге, велико учешће дугорочно незапослених, неповољна стросна и квалификациона структура незапослених, висока стопа незапослености младих, велике разлике између тржишта рада и ниска мобилност радне снаге, велики број незапослених који припадају теже запошљивим категоријама као и велики број ангажованих у сивој економији.

Удружења грађана/организације цивилног друштва:

Удружење	Област остваривања циљева	Циљна група	Удружење се финансира средствима буџета ЛС
„Заједно до светлости“	Пружање услуга социјалне заштите	Деца, одрасли и стари	Да
Подружница удружења "Деца са ахондроплазијом Србије"	Подршка деци са ахондроплазијом	Деца	Не

Међусекторска сарадња:

Општина Сврљиг је поред Плана развоја усвојила и *Стратегију унапређивања предшколског васпитања и образовања за период 2020-2025* и у њој су планиране активности на подршци породицама, едукацији и оснаживању родитеља деце узраста од 6 месеци до 6,5 година. Ова стратегија кроз своје мере и активности углавном се бави системом образовања предшколске деце и његовим унапређивањем док само у једном периферном делу дотиче локални систем социјалне заштите. У оквиру Мере 3.3: „Развијање механизма сарадње са различитим релевантним учесницима који доприносе развоју система предшколског васпитања и образовања на локалном нивоу“ предвиђена је као активност 3.3.1. „Унапређење интерсекторске сарадње (образовање, здравствена и социјална заштита, удружења грађана, институције)“ што је у последњим годинама у заживело, кроз потписивање *Протокола о сарадњи у области подршке родитељству и развоју деце* 19.04.2023. године, где је један од потписника и ЦСР. Ове досадашње иницијативе су значајан аспект рада локалних стејкхолдера јер указују на потребу да се сви сектори увезу како би унапредили квалитет живота становника па су предвиђене и кроз активности разрађене посебне мере у оквиру овог Програма унапређења социјалне заштите које се односе на унапређење сарадње различитих сектора (социјална заштита, здравство, школство, итд).

Прилог 5 – Резултати спроведених консултација и јавне расправе

КОНСУЛТАЦИЈЕ:

Назив документа	Програм унапређења социјалне заштите општине Сврљиг за период од 2025. до 2027. године
Предлагач	Општина Сврљиг
Период спровођења консултација	15.10.2024. – 15.11.2024.
Циљеви спровођења консултација	Прикупити мишљење чланова радне групе за израду Програма унапређења, представника организација и институција из општине Сврљиг о свим битним деловима Програма унапређења социјалне заштите – кључне информације проистекле из анализе стања, израда SWOT матрице, дефинисање циљева, мера и активности, буџетирање у оквиру Акционог плана.
Методи спровођења консултација	Радионице
Достављање писаних коментара	до 15.11.2024.
Циљне групе и друге заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама	У консултацијама су учествовали чланови радне групе за израду Програма као представници следећих сектора у општини Сврљиг: општинска управа, сектори социјалне заштите, здравства, образовања, запошљавања и цивилног сектора.
Да ли је спровођење консултација створило додатне буџетске трошкове	Спровођење консултација није створило додатне трошкове
Информације о достављеним коментарима	Током процеса консултација достављено је укупно 3 предлога од стране чланова радне групе. Сви предлози су достављени непосредно током дискусија приликом одржавања радионица и имали су одулучујући утицај у бољем сагледавању капацитета локалних актера, буџетских ограничења и могућности али и обима спровођења појединих мера и активности.
Анализа примљених коментара	Коментари који су примљени током процеса консултација су се односили на прибављање и кориговање података из анализе и усаглашавање текста за преглед и оцену постојећег стања, идентификовање и сагледавање проблема који нису били идентификовани на почетку процеса као и заједничко и боље формулисање циљева и мера као и показатеља. Сви коментари су усвојени и постали су саставни део финалног нацрта Програма.

ЈАВНА РАСПРАВА:

Назив нацрта/предлога акта	Програм унапређења социјалне заштите општине Сврљиг за период од 2025. до 2027. године
Надлежни предлагач	Општина Сврљиг
Период спровођења јавне расправе	
Методи спровођења	
Достављање писаних коментара (навести рок)	
Други методи спровођења јавне расправе (навести методе, време и место одржавања)	
Да ли је у потпуности спроведен програм јавне расправе (ако није, навести разлоге)	
Да ли је осигурано учешће свих идентификованих циљних група у јавној расправи (навести које су циљне групе учествовале у јавној расправи, а које нису)	
Које су друге заинтересоване стране учествовале у јавној расправи (уколико их је могуће идентификовати)	
Да ли је спровођење јавне расправе изазвало додатне буџетске трошкове (ако јесте, навести разлоге)	
Информације о достављеним коментарима, предлозима и сугестијама (навести колико је коментара примљено, колико је прихваћено, а колико није)	
Анализа примљених коментара (преглед кључних питања и став надлежног органа о тим питањима)	